

Velja v Ljubljani in po pošti:

celo leto . . . K 120.—
pol leta . . . „ 60.—
četrti leta . . . „ 30.—
za mesec . . . „ 10.—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 140.—
pol leta . . . „ 70.—
četrti leta . . . „ 35.—
za mesec . . . „ 12.—

JUGOSLAVIJA

Ljubljana knjižnica
Ljubljana.

Na pismene naročbe brez pošiljat e denarja se ne moremo ozirati.

stročni naj pošiljajo čimno po nakaznici.

Oglaš se zaračunajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 55 mm širok prostor za enkrat 1 K za večkrat popust.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6/I.
Telefon šte. 360. — Upravništvo je na Marijinem trgu šte. 8. Telefon šte. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 60 vin.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Razbit občni zbor, Kmetijske družbe.
Zvišanje drag. doklad mestnim uslužbencem.
(Poročilo glej na 2. strani.)

Jadransko vprašanje na prvi seji mirovne konference.

LDU. Pariz, 29. „Tems“ poroča, da bo Lloyd George vendarle prišel v Pariz in da se torej nova konferenca ne bo vršila v Londonu. Prva seja nove konference je določena za 5. januar.

Ponesrečeni albanski napadi.

LDU. Beograd, 29. „Pravda“ javlja: Napad Arnavtov je bil resnično brezpomemben nastop kačkaskih čet. Po hitrih odredbah se je v kratkem posrečilo, pregnati in razkropiti roparske tolpe. Odrejeno je vse potrebno, da se preprečijo podobni roparski napadi.

Izdajstvo generala Vešovića.

Beograd, 30. (Izvirno poročilo Jugoslavije.) Današnja »Politika« poroča iz Pariza, da je dobila naša mirovna delegacija v roke dokazne, ki jasno izpričujejo krivdo bivšega črnogorskega generala Vešovića. General je poslal meseca oktobra v Italijo svojega zaupnika, ki je naprosil laško vlado denarne in vojaške podpore v boju proti Jugoslovanom.

Italijanski senat proti Francozom.

LDU Berlin, 30. »Berliner Tageblatt« poroča iz Rima: Pri razpravi o zunanji politiki v senatu govorniki kar odkrito govorijo. Senator Mazzotti je pobijal Clemenceaujevo trditve, da so se Jugoslavlani junaško borili v interesu entente, ter rekel, da je ravno nasprotno res: da so bili jugoslovanski polki bili najžalostnejši v boju Avstrije proti Italiji.

Radikalci hočejo jurišati Narodno banko.

Beograd, 30. (Izvirno poročilo Jugoslavije.) Občni zbor »Narodne banke« je sklican za 4. januarja. Kakor poroča »Pravda« se pripravljajo radikalci z vsi paro, da dobe banko popolnoma v svoje roke. Ker pa določajo statuti, da ima vsak delničar lahko k večjemu 30 gasov, so pustili Protić, Ninčić in drugi radikalni bogataši prepisati dele svojih delnic na svoje žene, otroke in uslužbence, da bi tako dobili več glasov, čeprav je to postavno nedopustno in kaznjivo celo po radikalnem zakonu.

Vrednost krone narašča.

(Izvirno poročilo Jugoslavije.) Zagreb, 30. decembra. Tudi na današnji borzi je v valutni trgovini obdržala kolkovana krona svoje dobro stališče, kar se je pokazalo v zopetnem znižanju tujih valut. Plače

valo se je danes za 100 dolarjev 9100 K, za 100 avstrijskih kron 57 kron. za 100 dinarjev 395 K, za 100 francoskih frankov 900 K, za 100 lir 735 kron.

PRIPRAVE ZA VOLITVE V NARODNO PREDSTAVNIŠTVO.

Beograd, 30. Včerajšnji ministrski svet se je bavil z vprašanjem novega volilnega reda za Narodno

predstavništvo. Sklenili so, da se bo vzel kot podlaga srbski volilni red.

NEMIRI V BOLGARIJI.

Splošna stavka — obsedno stanje. LDU. Kološ, 29. Po poročilih iz Sofije so v vsej Bolgariji vsled draginje živili v oblačilni proglasili splošno stavko. Vlada je v vsej državi proglasila obsedno stanje.

Zaupno.

Danes je jasno, da je bil rimski »kongres potlačenih narodov« le komedija, uprizorjena od ljudi, ki so služili kot zavestno ali nezavestno orodje oficijalnim krogom italijanskim po težkem kobaridskem porazu.

Italija ni hotela nikdar priznati jugoslovanskih zahtev, niti o njih resno razpravljati — k temu jo je prisilil šele Caporetto.

Poslanec Torre je aranžiral sestanek potlačenih narodnosti na rimskem Kapitolu — v prvi vrsti pa je bil ta kongres vaba za Jugoslovane, druge narodnosti so igrale le ulogo maske, za katero se je skrila italijanski Maechiaveli. — In Jugoslavlani so za vabo zagrabili, trika pa niti niso opazili. — Kaj in kako se je na tem kongresu razpravljalo, danes še ne vemo — vse je bilo tajno in zaupno. Slovenci sploh nismo bili zastopani; v to svrhu določenemu slovenskemu delegatu dr. Gregorinu je »dospel« potni list — prepozno, drugemu Slovencu, ki se je hotel udeležiti kongresa, ni bil dovoljen vstop kljub intervenciji Wickhama Steeda.

Naša javnost bo morala zahtevati temeljitega poročila od tedanjih jugoslovanskih udeležencev. Znanj rimski pakt je dokument brez jasne stipulacije, brez podpisa kakšne odgovorne osebnosti. — Dosežen je bil tedaj edinole italijanski namen: oslabilo odprtost v prvi vrsti jugoslovanskih čet na fronti. Kako nejasni in neodkriti so bili vsi taki dogovori med Jugoslavlani in Italijani nam spričuje spomenica — zaupna seveda — italijansko-srbskega komiteja, ki se je snoval in osnoval v Švici nekako ob času, ko je pripravljala Torre s čisto drugo jugoslovansko gruno pod načelstvom dr. Trumbića rimski kongres.

Italijani: Ghisleri, Secolov dopisnik Flesch in tržaški profesor Granello so iskali stikov z radikalno srbsko skupino, predvsem z redakterjem velikosrbskega ženevskega glasila »La Serbie«, dr. Lazo Markovičem. V prednačrtu, ki je bil obojestransko sestavljen, se sramežljivo omenjajo Hrvati in Slovenci, katerim je določena propagandistična oziroma irendentistična sekcija komiteja, ki se bo menovala italijansko-srbski, da se ne vzbudi popolnoma opravičeno neznanje — méfiance pleinement justifiée — ki to imajo Jugoslovani do

italijanskega javnega mnenja.

Spomenica naglašja, da je potreben sporazum med Italijani in Jugoslavlani »po načelih in programu Giuseppe Mazzinija, prvoboritelja za pravice in svobodo narodnosti, ki je vedno priporočal svojim sodržavljanom zvezo s slovanskimi narodi na Balkanu« (11).

28. jan. 1918 je poslal g. Marković Sekolovemu dopisniku g. Fleschu listo srbskih politikov in uglednih mož, ki so se priglasili k italijansko-srbskemu komiteju. V pismu, ki ga je pisal Fleschu in priložil tej listi pravi g. Marković, da se v Londonu razgovarjajo z Italijani in Jugoslavlani pod auspicijami angleškega zunanjega urada in pod vodstvom Steedovim. Imena podpisanih mož v poslani listi, da so imena cele Srbije, vsega, kar nekaj pomeni v Srbiji. Zato naj tudi Italija odgovori na ta način, da določi v komite kakih 40 enako uglednih politikov in parlamentarcev.

Medtem je odšel g. Ghisleri v Italijo in poročal komiteju, da se v Italiji zelo zavzemajo za sporazum z Jugoslavlani in zanimajo za italijansko-srbski komite v Švici, ki si je določil za svoj cilj doseg tega sporazuma. Vendar — poroča Ghisleri in tu-le tiči zajec — smatrajo nekateri prijatelji tega sporazuma, n. pr. profesor Salvemini ali pa poslanec Ghiretti, »da je naša (t. j. ital.-srbs. komiteja) formula preveč splošna (vague) in bi radi da se bolje precizira zlasti v teritorialnih vprašanjih.« »Mi smo imeli pogum«, je dejal prof. Salvemini, »da izjavimo javno, kako daleč segajo italijanske aspiracije in kateri teritoriji imajo pripasti Jugoslaviji. S slovanske strani ni nikdar nihče jasno povedal, kaj misli priznati italijanskim aspiracijam.« Po tem Ghislerijevem poročilu, se je dr. Marković posvetoval s članom jugoslovanskega odbora g. Gazzarifem in poslal g. Fleschu sledeči odgovor:

»Želja g. Ghirettija, da preciziramo meje, se mi ne zdi v skladu — ne glede na pomisleke, ki sem vam o njih že govoril — z ustrojem samim našega komiteja. Mar naj mi — v to neupeljani — ukrepamo o tako delikatnih vprašanjih?«

»In kako naj zberemo te meje, ki imajo svojo dobro vero, svoje stremiljenje za solidno zvezo z Italijo, kako naj jih zberemo, če bi se morali

obvezati, da podpisajo to ali ono mejo? Prosim vas, pišite nujno g. Ghisleriju, pošljite mu prepis mojega pisma obenem z listo in povejte mu, da smatramo mi bazo, ki smo se zanjo odločili o priliki razgovorov v Bernu za najprilagodnejšo v sedanjih razmerah, recite mu, da ni vsa važnost je v mejah, ki se lahko s časom premenijo, in ki ne smejo pomeniti barrier. S tem ne maram reči, da smatram črto, ki mi o nji govori g. Ghisleri za absolutno nesprejemljivo (!!) V tem trenutku, ko delamo prvi poskus za resnično italijansko-slovansko sodelovanje, ne uvidavamo zakaj in čemu naj bi začeljali tam, kjer bi mogli bolj naravno končati.« Politične osebnosti naše sekcije so najboljša garantija Italija. Če zahtevate od nas več, se bojim zasnitve, težkoč in neuspeha, ki bi bil težak. Povejte g. Ghisleriju, da bo imela naša manifestacija, ki bi jo priredili vsi politiki Srbije, kot jo predlagamo mi, blagodejen učinek (unefect salutare) pri Hrvatih in Slovencih, posebno pri tistih, ki se ne morejo še otresti nezaupanja do Italije.«

In tako so se vrstili tajni in zaupni pomenki, izmenjavale spomenice in pisma, a narod je čakal odredilne besede — te ni bilo — Salvemini, Ghiretti in drugi so naravnost zahtevali preciznih izjav z naše strani, ni jih bilo. Zato smo pa dobili rimski pakt, čunjo brez vrednosti in kot goli berači smo šli k pariški konferenci, Italija je s podlasičjo hitrostjo preledala položaj — jugoslovansko zastopstvo mamila v Rimu, okrog pa metala mreže vsem mogočim komitetem. Ki so jasno vedeli, a nikdar jasno povedali, da jim ni cilj osvoboditev vsega jugoslovanskega ozemlja ampak povečana Srbija. V tem malenkostnem koncentru se je baron Scrinno z lahkoto znašel in igral. Tako knept se bistveno ni spreminil niti poznele, in ker Italija ni našla pri nas začrtanega principa v vrašljanju meja, se je vrela še čez londonsko črto in zabarikadirala v Reki. Danes narod ve, kako po krivem je zaupal — zato pa ne prizna nikakih »zaupnih« sklepov in bo vodil obračun sam. Italija bo morala slišati tudi tiste naše meje, ki se ne bodo hali jasno govorili — samo tiste bo poslušal tudi narod. S.

* L. 1918 torej g. Marković ni še vedel, kakšno stališče naj bi zavzel vsaj principijelno z ozirom na obris naše meje!

Pol litra vina

manj popijte na Silvestrov večer, pa si lahko naročite »Jugoslavijo« za cel mesec in si s tem zagotovite za vsak dan obilico zanimivega, aktualnega, pončnega in zabavnega čtiva. Naročite »Jugoslavijo« takoj!

Višnjeva repatica. (Dalle.)

Zaprj ji je usta s poljubom. In zrasla je skupaj v strastnem obljemu, kakor bi gnetla skupna bol iz obeh eno samo telo. Topot je grof spoznal, da je moči v objemu ženske pozabiti na vse — če bi trajal do smrti...

»Glej, glej,« si je mislil Rovani v svojem zatišju, »tak je le res, kar pripovedujejo? Skočaj da bi se sline podedile človeku! Modimana, vroče mi prihaja; to treba pogasiti, da ne nastane požar... Upam, da me ne spravi v zadrego? V uho mi pišite, apaga satanas! Kaj se še nista najedla? Čmok-čmok, aristokrat in burložujka; za nas proletarce je luk-luk priporočljivejši. Zivela ekspropriacija! Nagnil je buteljko, potegnil in dodal politično. »Vidi ju pa le zatožim; kdo ve, ali ne pride prav? Samo da bi ju bil slišal, kaj sta molila!« Grof in Dora se nista ganila. Rovani je slišal le njiju bolno dihanje,

kakor bi tima škripali srei pod težkim bremcom. S prava se je ozglasil potalen šum. Ki ga je studentov ostru sluh takol prestregel: toda dvoilica je ostala gluha. Tam le nekdo zastokal, zaškripal z zobmi; prhnila so židana krila. ženski korak je prišločil ter se ustavil tik pred njima dvema. Vzdignila sta glavi, osupnila in se izpustila: bila je Nina, ki spričo poraza ni mogla več strpeti na mestu. Poslednji ostanek razodnosti je bil ugasnil v njeni glavi; sledila je grofu in Dori, našla ju, videla vse in zbesnela.

Zdelo se je, da plane v Doro ter ji izpraska oči. »Kača!« je siknila, komaj dihaše. Grof, dasi pripravljen na vse, se je vendar zbal škandala v tej obliki. »Prosim valj —«, je bil začel. Toda Dora mu je položila roko na komolec; po drgetu prstov je čutil, kako orle v nji boj med voljo in tistim temnim razburjenjem, ki ni utegnil spoznati njegovega vzroka. »Ne boj se.« je delala s sumljivo mirnim glasom, in na prvi mah se je čutilo, da

ga tika namenoma in noče več tajiti svoje skrivnosti pred ljudmi.

»Prav, prav,« je zavrisnila Nina cepetale, »že prav, da le vem, ti hinavka! In vi, grof, ki ste me razžalili pred vsemi! Meni tako, moj oče pa le bil dober. Ko ste ga potrebovali? Z njegovim denariem vam ni dolgčas, hahaha!« Usulo se je kakor ploha, njen glas je prihajal čedalje bolj kričeč.

»Nina!« je vzrojila Dora. »Obvladaj se, prosim, dokler si v moji hiši; tega ne dovolim, da bi...« »Nikari...« Grofovo obličje se je razpuščalo v trpkem, brezupnem nasmešku; grohot ga je silil menda. »Vseeno je. Kar nadaljujte, gospodična Nina; vse povejte, vse najstelite. Pomislite, da so tudi ostali gostje radovedni!«

Nina se ni dala prositi; ostali gostje pa so že itak nastavljali ušesa in se primikali bliže k verandi. Grof je poslušal in se smehljaj. »Lepe reči prihajajo na dan,« je pomišljal Rovani ter mrznil za svojim oleandrom, da ne bi preslišal be-

sedice. »Glej, glej!«

Od same razigranosti bi bil najrajši uščenil Nino v nogo. Toda položal se je ostril od hipa do hipa; do grdega prizora, ko bi bila tudi Doro minila zavest, ni manjkalo niti pol lasu, tako silno se je razmahnila nadebudna mlada furija v bore kratki minuti.

Na višku zadrege se je zaslišal glas hišne, ki je popraševala po Dori. V svojem belem čepcu in predpasniku je prišla na verando ter zmedla Nino štrebo besedi. Hotela je vedeti, ali je gospodična Pöhlinova tuja.

»Čemu?« je vprašala Dora osuplo. »Kdo lo išče?«

»Dekla, Gospa profesorjeva so poslali šal, da bi se gospodična ogrnila domov grede.«

na v njegovem zatišju. Kaj se je bilo zgodilo? Sluteč nekaj zlega, je pomislil s tem nestrpnešo jezo, da je ulet in ne more nikamor. Vse zanimanje za Ninkino pravdo z Doro in grofom ga je minilo, kakor bi trenil. Vzlic temu se mu je zazdelo, da se je zdržnila ob čudni novici vsa »tekmečeva« situata od glave do nog. Potemtakem grof vendar ni bil ravnodušen do Vide! In stara mržnja ga je popadla z novo močjo.

Hišna je šla; zavladalo je trenotje molčauja. V grofovi glavi je kovala misel, da je Vida po vseh znakih zapustila dom v družbi Egonna Smučiklase, razuzdana, ki mu je še nedavno tako nastežaj odkril svoje nezamane misli. Dema je ni več, in semkaj ni dospela; kje se mučila in čemu? Grenko se je skesal, da ni obiskal humanista in za posvaril, kakor je bil namenjen. Na razgratanje Egonove sestre je v tem čisto pozabil; ona pa je bila takisto začutila, kaj je napravila, ter se brž sedla na klopico, išoč rešitve v svojih najgenialnejših solzah.

Viharen občni zbor „Kmetijske družbe“.

Včeraj za deseto uro dopoldne je bil sklican v ljubljanski »Mestni dom« občni zbor »Slovenske kmetijske družbe«. Program tega občnega zbora je bil tudi s političnega stališča velezanimiv, kajti bil je torišče, kjer sta prvokrat po prevratu javno trčili dve kmetijski organizaciji in sicer pristaši »Samostojne kmetijske stranke« in klerikalna »Kmečka zveza«. Za ta občni zbor se je naslednja skrbno in dobro pripravila in organizirala svoje volilce z največjo disciplino, dočim je »Samostojna« zamenjala vsako agitacijo.

Kmečka zveza je že 18. decembra t. l. razposlala na svoje zaupnike obširno okrožnico s kandidatno listo. Vsem njihovim delegatom se je zabučevalo v tej okrožnici, da se morajo pred zborovanjem zgledati v »Jugoslovanski tiskarni« III. nadstropje, da se morajo vsi odzvati do zadnjega brez izgovora. »Stvar je velevažna! Pokažimo disciplino!« Obenem so bile že priložene gasovnice z Mihaelom Iskro kot predsednikom.

Ob desetih se je začela dvorana polniti. Ob vstopu v dvorano je bila stroga kontrola delegatov. Trajala je nad trideset ur. Med zborovalci pa je že krožila kandidatna lista klerikalne večine. Sprva se je shod vršil stvarno, mirno in dostojno. Po dvorani pa je že valovila nekaka nasičena atmosfera, tišina pred viharjem. Proč Kalan je kot predsednik otvoril in kratkih besedah občni zbor, spominjajoč se zaslug pok. Evgena Lampeta za družbo. Tajnika namestik ing. Lah je podal nato obširni in velezanimivi poročil o delovanju družbe v zadnjih letih izza vojne ter na kratko o družbinih računih za leta 1917 in 1918 ter o proračunu za leto 1920. Predsednik Kalan je na to poročal o odpustu odnosno vpokojitvi dosedanega družbinega tajnika g. Gustava Pirca vsled njegove zahteve. Predlagal je, da občni zbor ugodi tej zahtevi in da se mu izreče javna zahvala ter priznanje za njegovo 36-letno delovanje v procvit družbe in kmetijstva na Kranjskem. Občni zbor je z odobravanjem vzel to na znanje. Nato je bil imenovan novi definitivni tajnik g. ing. Lah.

Volitve. — Protesti.
Kandidatna lista »Kmečke zveze« je na predsedniško mesto kan-

didirala posestnika in čevljarja Mihaela Iskro iz Hlebc pri Lescali. Ko je prišla volitve predsednika na dnevni red, se je dvignil kmet Ivan Ažman iz Hraš pri Lescali na Gorenskem, in je ostro protestiral proti izvolitvi Iskre predsednikom. Predlagal je, da se izvoli generalni ravnatelj g. G. Pirc za predsednika, nastala je ostra debata glede postopanja pri volitvah in skrutinju. Opozicija je odločno zahtevala, da se volitev predsednika vrši posebej in poimensko. Temu se je ugodilo. Z nestrpnostjo se je pričakoval izid volitve. Vsa dvorana je bila v bojnem razpoloženju. Buren boj za skrutinji, ki je trajal več kakor pol ure. Ob polu ene popoldne so skrutinatorji končali svoje delo in razglasili: Iskra 150 glasov, Gustav Pirc 67 glasov, 4 neveljavni, 3 prazni, oddanih je bilo 224 glasov.

Ko se je objavil izid volitve, je nastal v dvorani vihar. Pri opoziciji je vzkipeo ogorčenje. Pričelo se je živalno in odločno debatiranje. Tu je priprostil kmet braj grehe prisotnim duhovnikom, tam zopet so mrtnejši elementi trezno diskutirali o nenavadnem izidu. Resni možje so odločno izjavljali: »Ta javna korporacija naj ima takega zastopnika!« Odločno je bil zlasti protest kmetov proti izvolitvi Iskre, češ, da niti ni »pravi ude« v smislu pravil. Večina tega važnega ugovora ni mogla izpodbiti. Vihar in hrup je trajal nad pol ure. Ko so se duhovi nekoliko pomirili, je nastopila kompromisna težnja med obema strankama. Pristaši »Samostojne kmetijske stranke« so privolili v kompromis; začela so se pogajanja med zmernejšimi elementi »Jugoslovanske kmečke zveze« in je bil uspeh skoro že dosežen na ta način, da postani predsednik proč Kalan in podpredsednik Pirc. Toda ta kompromis se je razbil ob trdoglavosti in načelni neizprosnosti nekaterih duhovnikov, čeprav je bila tudi večina njih treznejših pristašev zanj.

Ker je bil zlasti župnik Orehek proti vsakemu kompromisu, je bila večina moralno prisiljena, sama razbiti občni zbor. Ob 3. popoldne je moral predsednik — proč Andrej Kalan zaključiti zborovanje brez vsakega pozitivnega rezultata.

Ljubljanski obč. svet.

Mestni svet je imel sinoči izredno sejo, na kateri je razpravljaj najprej o prodaji trga Tabora Sokolu I. za zgradbo sokolskega doma. Poročevalec dr. Triller je predlagal, naj se prepusti 6600 m² Sokolu I. za ceno 71.000 K, vendar pa sme zazidati samo zahodno frotto. Svetnik dr. Adlešič in Jeglič (SLS) sta ugovarjala, češ, da mora trg ostati z zdravstvenih ozirov nezazidan in da je cena mnogo prenizka, dr. Novak in dr. Triller pa sta predlog zagovarjala. Pri glasovanju je bila prodaja odobrena s 23 glasovi. Galerija je pozdravila izid glasovanja z odobravanjem in ploskanjem, za kar je prejela od g. župana ukor in svarilo.

Deželna vlada je odobrila sklep mestnega zastopa o najetu 4.000.000 K posojila za aprovacijo. Posojilo se bo najelo pri »Mestni hranilnici«, ker je v bankah zelo težko dobiti denar.

O povišanju prejemkov mestnih uslužbencev je poročal župan dr. Tavčar, ki je izvajal, da bi veljala občno 258.000 K na mesec, če bi izjednačila plače svojih nastavljenec z onimi državnih uradnikov. Tega bremena občina ne more prenesti, zato predlaga, da se začasno zvišajo samo draginske doklade in to za 50 odstotkov. Tekom debate je pristal naposed na 100 odstotkov, kar je občinski svet tudi sprejel. Mestnim nastavljenec se torej zvišalo dosedanje draginske doklade — ne cele plače — za 100 odstotkov.

Prošnje za uvedbo ovih električnih luči so bil odbite, ker je mestna elektrarna podala izjavo, da ne more pod nobenim pogojem dovoliti večje porabe elektrike.

„Za milijoni“

Iz naslov novega velezanimivega romana, ki začne izhajati v novem letniku »Jugoslavije«. Roman je priredil za list ugleden slovenski književni delavec. Izhajal bo redno v vsaki štivilci. »Jugoslavija« pa bo začela sredi januarja priloževati tudi udomušne in zabavne

„Domače pridige Sitarjeve Jeri“.

Oba romana si lahko zagotovite, ako naročite »Jugoslavijo«.

Iz italij. ujetništva.

Po enoletnem koprnenju po dragi domovini se mi je vendar posrečilo, da sem prišel iz laškega ujetništva v mili domači kraj. Da se nam Jugoslovanom tam ni prav dobro godilo, je splošno znano. V začetku, ko po polomu stare Avstrije, so z Jugoslovani postopali še kot s prijatelji in zavezniki, ker so vedeli, da si niso prisvojili zmage nad Avstrijo sami, ampak da je tekla za osvoboditev zatiranega ter od Nemcev za sužnjenežnega naroda ob sinji Adrijji tudi naša kri. Ko pa je Lah svojevoljno zasedel naša lepa mesta Gorico, Trst, Reko itd. ter mu je naša država stopila nasproti s klicem: Stoj! in je uvidel, da nismo narod, kateri bi iz enega tiranstva hotel zabresti v drugo, mogoče še hujše. Je bilo prijateljstva konec. Začeli so nas postopno gledati in črteti ter povsod zastavljati. Bili smo nameščeni po raznih taboriščih v gornji, srednji in spodnji Italiji, za katerih snago in red se pa Italijani niso mnogo brigali. Radi tega so se začele pojavljati razne nalezljive bolezni med ujetniki. Na stotine naših mož in fantov v najlepši dobi je pustilo tam svoje mlado življenje. Tako jih je samo v jugoslovanskem taboru v Barleti v 3 mescih umrlo 16.000, številko, ki človeka navdaja z grozo.

Tudi druge razmere so bile jako slabe. V taborišču Lecce, kjer sem bil 6 mesecev, smo ves čas bili na prostem v šotorih. Spali smo na golih tleh mnogi brez odeje, niti slame nam niso dali. Večkrat so mnogi morali v dežju bivati kar pod milim nebom, ker je bilo šotorov premalo. Hrana je bila popolnoma nezadostna in tako slabo kuhana, da smo lo morali večkrat proč zmetati, da si nismo še bolj pokvarili naših želodcev in čreves. Skoro vsi smo zboleli na črevesni jetiki, neke vrste griža, na kateri jih je veliko pomrlo. Ko sem na tej bolezni bolan ležal v bolnišnici, sem izkušal, kako malo se Italijanska saniteta briga za ujetnika. Dolgo se nisem mogel ganiti od svojega ležišča, pa nisem dobil nobenih zdravil. Zdravnik je prišel do vrat, se obrnil in zopet šel. Ko sem ga po tovarišu prosil (sam radi slabosti nisem mogel do njega, on pa k meni ni prišel) za pomoč je rekel:

„jaz ne morem pomagati. Ni hotel. Za jugoslovanskega bolnega ujetnika ni bilo pomoči. Marsikdo bi ozdravel, pa je moral umreti vsled neumnihosti, brezbrčnosti in barbarstva italijanske sanitete!“

„In sedaj na zadnje, ko so začeli odhajati ujetniki v domovino, so pošiljali Nemce in Mažare domu, naše ljudi pa na delo. Pri tem so nas pa še ogoljufali za borno plačo, katero bi nam imeli izplačati. Nemce so pošiljali jako hitro domu. Našim se je le redko komu posrečilo priti k takemu transportu in to samo, če je rekel, da je Nemec.“

Tako sem tudi jaz srečno dospel v domovino, v našo mlado Jugoslavijo, po kateri smo tako hrepeneli. Pa kako smo se razočarali, ko smo se vrnili. Vse lepše smo si prej predstavljali. Prej je cel naš narod kakor en mož delal skupno za osvoboditev, sedaj pa, ko smo komaj dosegli narodno svobodo in se nam v doglednem času smehtja lepa bodočnost, pa najdemo narod razcepjen v najlutejšem strankarskem boju. Namesto složnega dela za skupni blagor, katero je v teh časih neobhodno potrebno, če hočemo, da spravimo stvari zopet v red, pa brat črti brata.

Zunaj naših državnih mej se govori: Glejte jih, kako so prej vsi skupno delovali za svojo državo, komaj so pa sami svoji gospodarji, pa že vzdiguje eden glavo čez drugega; niso za drugo, kakor za hlapce, da jim drugi vodijo gospodarstvo. Naj bi se najprej poravnale zunanje reči, potem šele, ko bomo varni od zunaj, bi bil čas, za medsebojne politične boje.

Na nas jugoslovanske ujetnike se ni nihče spomnil! Nikogar ni bilo, da bi se informiral o naši usodi. Četli so poslali svoje delegate, da se poučijo, kako gre ujetnikom iz Češke (bili so samo še Nemci iz Češke tam, ker Čelji so se že takoj v začetku vrnili domov.) Poljaki so poslali svoje zastopnike k ujetnikom poljske narodnosti, na nas se ni nihče spomnil. Naj bi se vsaj zdaj kdo spomnil naših ujetnikov, ter jim pomagal do svobode.

Kako potrebujemo delavnih moči v domovini posebno v gospodarskem oziru! Naše delavne moči pa pešajo v tujini, kjer umirajo naši bratje. Seveda kdor sam ne trpi, temu se nič ne mudi, pa drugače je, če mora kdo sam trpeti.

Jugoslovanski ujetnik, ki se je vrnil iz Italije.

PISMO IZ ZASEDENEGA OZEMLJA.

Aude, a upravičene obtožbe.

Cenjena pisarna!

Dovolite mi, da Vam podam ob koncu leta pregled napak — žalibože napak — ki so se godile od dne do dne, od meseca do meseca! Prvo, kar stopi človeku v oči, ko stopi na svobodna tla Jugoslavije, je pomanjkanje skoro vsakega zanimanja in razumevanja za problem, ki ga obsega pojem »zasedenega ozemlja«. Iz tega nerazumevanja se porajajo vse napake, ki bodo usodopolne, če jih pravočasno ne odpravite.

Naravno bi bilo — na žalost moramo to poudarjati — da bi smatral slovenski narod zasedeno ozemlje kot del svojega ozemlja, kot najboljši del, da bi smatral vse očitve mirovne konference, ki nam hočejo odtrgati samo ped naše zemlje — kot ničeve ter bi skušal zanestj to zavest v celji jugoslovanski narod. In kakor so delali Italijani in nekdanji Srbi, bi se moralo začeti pri mladini! In kaj vidim pri vas? Knjiga, ki jo je skrpal neki Kržišnik žalostnega imena, ki navaja med važnimi mesti Italije tudi Trst, Gorico in Polo — ta knjiga ne samo, da ni vzbudila med narodom najhujšega ogorčenja, narod se sploh ni zmenil za njo — samo šolska oblast se je podvizala, da jo je odobrila kot učno knjigo na srednjih šolah! Potem si ni težko predočiti, kako se vzgaja naša mladina. In ta mladina naj nam enkrat odreši neosvobodene kraje!!

In politika, oficijelna in neoficijelna? Kako hitro se je skrila za svoje strankarske programe; le tu in tam pade še mimogrede tako zavoljo lepšega kaka beseda o zasedenih krajih, plaha, neodločna beseda — in konec!

Komu dela sive lase begunsko vraščanje, naseljevanje beguncev, skrb za prihajajoče in odhajajoče, ki jih skupno in dereo razni zavodi in zasebniki pri izmenjavi denarja — vse, kakor bi ne bili to naši bratje, kakor bi ne živeli na zemlji, ki je bila še včeraj naša, in ki jo hočemo imeti jutri! Vse, kakor bi ne šlo tu za narodno premoženje in bi bili to kakt prihajajoči z Vzhodne Indije! In o-

tem veselice! Veliko jih je pri vas, saj meni se je tako zdelo, ampak to nič ne del! Vsa se rad veseli svoje svobode. A kje slišiš na teh veselicah kako besedo o bratih onkraj demarkacijske črte, kdo se spomni, da bi začel nabirati za podporo bratov iz neosvobodjenih krajev — kajti brez nič ni nič!! In tako, kakor je bilo pričakovati, je baje izpadel tudi »Dar svobode«. Milijon kron smo hoteli zbrati! In koliko se je nabralo? Slišal sem številko, da sem zarudel, in edino upanje je — da to vendar ni res! In tako gre dalje in dalje ob tej neskončni poti, ki ji ni dogledati konca. In naši internanci! To bo dolga in žalostna povest, ko pridejo vsi domov — žalibog jih bo ostalo mnogo, mnogo tam doli v italijanski zemlji, ki so umirali z mislijo na domovino — ali je mislila tudi domovina na nje?

Naj zadostuje. Sklepam: če ne bo smatral narod teh ljudi kot svojih bratov in te zemlje kot svoje zemlje — je tudi imel ne bo!! Sprejmite itd.

Kotiko psem od raznih ljudi, priprostitih in pisanih v izbranih besedah, smo že brali. Vsa so bila več ali manj enake vsebine, žalost, tožba in obtožba. Kako dolgo bodo prihajala taka pisma, na katera ne moremo odgovarjati, ker jim nočemo pritrjevati? P. P.

Proti belemu terorju na Madžarskem.

Vodstvo madžarske socialno-demokratske stranke je objavilo na socialne demokrate vseh dežel razglas, ki se na kratko glasi:

Po padcu sovjetske vlade divja na Ogrskem beli teror. Ječe so polne socialnih demokratov, komunistov in delavcev. Po mnogih mestih le protirevolucionarna soldateska pomorila ujetnike. Rudeči teror je za časa sovjetske vlade ugonobil 500 oseb, beli teror pa od padca sovjetske vlade že 5000. Brutalnemu ubivanju belih tolp so se pridružili legalni umori protirevolucionarne justice. Na smrt obsojeni niso samo zločinci, temveč tudi pošteni revolucionarji in idealisti.

Antanta je poskusila ogrsko sovjetsko diktaturo v njenem terorizmu ometiti in je zato dopustila, da so Budimpešto po odhodu romunskega vojaštva zasedli beli gardisti. Tako je bil ogrski proletarijat na milost in nemilost izročen ogrski protirevo-

luciji. Vsled tega je postala antanta soodgovorna za dogodke v Budimpešti in bi morala štiti ogrski proletarijat proti osvetoželnosti belega terorja, kakor je prej uspešno štutila ogrsko buržoazijo proti rdečemu terorju.

Mi pozivljamo radi tega socialiste in delavske stranke vseh dežel, da z nami protestirajo proti divjim grozovitostim ogrske protirevolucije!

Pozivljamo v prvi vrsti socialiste in delavske Velike Britanije, Francije, Italije in Združenih držav, naj zahtevajo od svojih vlad, da s svojo mogočno besedo naredijo konec grozovitemu divjanju belega terorja na Ogrskem.

Sodrugji pomislite, da se v Budimpešti izrekajo dan za dnevom smrtna izreka, da se od tedna do tedna izvršavajo te obsodbe. Vi morate glasno in energično govoriti, ako hočete predboljevnike ogrskega proletarijata izstrgati iz rok njegovih rabljiv.

Protest francoskih intelektualcev proti obsodbi komunistov.

LDU Nauen, 29. Povodom smrtnih obsodb v Budimpešti zaradi dejanj pod komunistično vlado, so odposlali Anatole Franc, Marcel Cahlin, Jean Louquet in uredništva listov »Humanité« in »Populaire« proteste brzojavke, ki jih objavlja tudi dunajska »Arbeiter Zeitung«.

Komunistični protesti na Ogrskem.

LDU Dunaj, 30. decembra. Usrtnitev devotih boljševikov se je izvršila navzlic protestu angleškega poslanika Sortna. Komunistična stranka sklicuje za danes protestne shode proti budimpeštanskim usrtnitvam in proti nedelavnosti avstrijske vlade med pokretom belega terorja na Dunaju.

Dunajski socialisti proti obsodbam.

LDU Dunaj 30. Kakor poroča »Arbeiter Zeitung«, je konferenca dunajskih zaupnikov socialnodemokratske stranke dne 28. decembra sklenila izreči preganjanemu ogrskemu proletarijatu svoje simpatije ter naročiti izvrševalnemu odboru, da kar najhitreje izvrši močno akcijo, da prepreči, da bi se nadalje krave obsodbe izvršile nad predboljevniki proletarijata. Pozvali bodo braske stranke vseh držav in dežel, da s poudarkom dvignejo svareči glas proti krvavemu preganjanju sodrugov na Ogrskem.

Jugoslavija.

Ministrski svet.

LDU. Beograd, 30. Včeraj dopoldne je bila seja ministrskega sveta, katere so se udeležili vsi v Beogradu navzoči ministri. Obravnavalo se je o nekaterih manjših tekočih poslih, kakor tudi o volinlem redu.

Vojni minister odstopi.

LDU. Beograd, 29. »Epoha« poroča: V merodajnih krogih se vzdržuje vest, da bo vojni minister Hadžić izstopil iz kabineta. Kot kandidata za mesto vojnega ministra se imenujeta generala Branko Jovanović in Živko Pavlović.

Lov z lirami.

LDU. Split, 29. Okupacijska oblast v Šibeniku je odredila, da se njeni uradniki od 1. januarja plačujejo v lirah. Ta odlok je stavila na

veliki boben, z namenom, da bi privabila kakega našega uradnika, ki bi se hotel polakomniti denarja in vložiti prošnjo za nameščenje v njeni službi. Naši uradniki se seveda ne udajo, dasi pod upravo italijanske okupacijske oblasti stradajo, ker je življenje v Šibeniku najmanj za 300% dražje, kakor je bilo v najslabših časih avstrijske vlade.

Uradniška stavka v Zadru.

LDU. Split, 29. Predvčerajšnjih so občinski in pokrajinski uradnih v Zadru jeli stavkati, ker jim niso regulirane plače kakor drugim uradnikom.

Jugoslovanski list v Zadru.

LDU. Split, 29. Te dni začne izhajati v Zadru list za narodne interese z naslovom »Naš list«.

Razna poročila.

Italija proti podonavski federaciji.

LDU. Rim, 30. Vsi italijanski listi kar najživahneje ugovarjajo Lloyd Georgejevi izjavi, da namerava Velika Britanija iz delov bivše avstro-ogrsko monarhije ustvariti carinsko združenje.

Za vzpostavitev internacionalne.

LDU. Bern, 28. Centralni odbor švicarske socialno demokratske stranke se bo sestal sredi meseca januarja, da bo razpravljaj o možnosti sklicanja socialistov vsega sveta za vzpostavitev internacionalne.

Foch postane vojni minister.

LDU. Bazel, 29. Kakor se govori v poučenih krogih, se bodo takoj po ratifikaciji mirovne pogodbe izvršile obsežne preembe v francoskem generalnem štabu in v vrhovnih mestih vojaške uprave. Maršalu Fochu bodo dali mesto vojnega ministra in bo obdržal tudi vse poše kot vrhovni poveljnik medzavezniških čet.

Wilson okreval.

LDU. Pariz, 30. »Chicago Tribune« javlja iz Washingtona, da je predsednik Wilson popolnoma okrevan. Prišel bo zopet s političnim delovanjem in bo osebno rešil vprašanje mirovne pogodbe.

Strahovit viharji v atlantskem oceanu.

LDU. Kodanj, 28. »Politiken« poroča iz Newyorjka, da vsled strahovitih viharjev, ki vladajo v severnem delu Atlantskega oceana, ne more oditi iz Newyorške luke več kot 100 ladij. Ob obrežju mrgoli razbitih ladij. V Newyorjku je padla temperatura na 20 stopinj pod ničlo. Po deželi divjajo hudi snežni viharji.

Kuga v Sredozemskem morju.

LDU. Pariz, 29. dec. Ravnatelj Pasteurjevga zavoda je izjavil poročevalcu lista »Matin«, da se v več sredozemskih mestih, kakor v Solunu, Aleksandriji in Carigradu nahajajo žarišča kuge in da so se zaradi tega ukrenile tamkaj zelo energične odredbe.

Priporočajte „JUGOSLAVIJO“

Dnevne vesti.

— Uredništvo našega lista se odsej nahaja v Franciškanski ulici št. 6. Telefonska številka ostane kakor doslej 360.

— Seja umetniške komisije »Narodne Galerije« se vrši v petek, dne 2. januarja 1920 ob 3 uri pop. v prostorih »Narodne galerije«. K seji se vabijo tudi člani odbora.

— Darujte za revne prekmurske dijake. Za revne prekmurske dijake na državni gimnaziji v Murški Soboti se bo z novim letom otvorila dijaška kuhinja, katere namen je preskrbovati revnim in pridnim dijakom potrebno hrano in po možnosti tudi stanovanje. Kljub silnemu pritisku od strani naših nasprotnikov polaja vendar I. gimn. razred 30 dijakov; njih pretežna večina je zelo revna in mnogi bodo morali opustiti študije, ako jih ne bomo vestransko podpirali. — Slovenke in Slovence, priskočite dijaški kuhinji v Murški Soboti na pomoč in prispevajte kolikor je v vaših močeh! Darovi naj se pošiljajo na Dijaško kuhinjo v Murški Soboti.

— Vse tovariše-juriste, ki so se nameravali vpisati na juristični fakulteti ljubljanskega vseučilišča in ki vsled tega sedaj niso nikjer vpisani, pozivljamo, da v lastnem interesu nemudoma javijo potom dopisnice svoj naslov in semester Zvonku Dokler-ju, stud. iur. Ljubljana, Resljeva cesta 10.

— Jaroslav Matuš umrl. Kakor je posneti iz čeških listov je umrl 23. t. m. v Pragi sodni svetnik Jaroslav Matuš, jako agilen in energičen zagovornik češkega naroda. Ralni je bil ljubitelj godbe in strasten turist. V Savinjskih planinah je bil redno vsako leto, tako so se mu bile prikupile. Bodi vrlenu možu in Slovancu ohranjen med nami trajen spomin!

NOVE ZVEZE NA JUŽNI ŽELEZNICI.

S 1. januarjem se izpremeni vozni red Simion-Orient-ekspresnega vlaka in se uvede nov brzovlak med Ljubljano in Beogradom. — Po novem voznom redu odhaja Orient-ekspres iz Logatca ob 3. uri 51 min. in pride v Ljubljano ob 4.44. Iz Ljubljane odhaja ob 4.56, prihod v Zagreb na državni kolodvor ob 8.30. — V nasprotni smeri pride Orient-ekspres v Ljubljano na ob 24.43. Orient-ekspres ima od 1. januarja samo spalne in jedilne vozove, tako da odpadejo tudi vozovi prvega razreda. — Novi brzovlak Ljubljana-Beograd bo vozil po naslednjem voznom redu: Odhod iz Ljubljane ob 20.21; prihod v Zagreb ob 23.36. V nasprotni smeri bo odhajal profi Zagreb ob 1.14. Prihod v Ljubljano ob 6.33. Ta dva nova brzovlaka imata samo vozove prvega in drugega razreda. S prvim januarjem odpove zagrebško ravateljstvo državnih železnic dva dosedaj vozeča brzovlaka med Zagrebom in Beogradom. — Osebnih vlak št. 36 na progi Ljubljana-Celje ne vozi več.

TRGOVSKIM KROGOM.

Napako — da se milo izrazimo — ki smo to delali pred vojno, smo bdržali lepo kot dedščino tudi za vojni čas. Mislimo namreč doposovaje s tujimi firmami, ki se vrši še vedno v vseh drugih jezikih, samo ne v slovenskem in hrvatskem. Ni treba tu opozarjati na prakso, ki so se jo posluževali Čehi že od nekdaj, da so dopisovali principielno samo češki. In Čehi so bili takrat še v tujih državah, mi pa smo danes v svoji lastni — ampak glede dopisovanja je ostalo pri nas vse lepo po starem in v Trstu in drugod dopisujejo naši trgovci še vedno italijanski in nemški in ravno tako sprejemajo popolnoma mirno in brez ugovora dopise v tujih jezikih.

Ni treba povdarjati, da kaže to pomanjkanje narodne zavedenosti in ponosa ter oboževanje vsega tujega, pomisliti je treba samo na škodo, ki nam nastaja vsled tega praktičiranja. Kajti pri nas moramo plačati korespondente za dotične jezike, od tod tisto povpraševanje po naših časnikih za trgovskimi uradniki, ki morajo biti večji v govoru in pisavi italijanske, nemške in itd. Tam sponadaj pa jim tega ni treba, saj jim prinesemo vse na krožnik. Zato ne potrebujemo tamošnje tvrdke našega človeka — ki ostane vsled tega brez kruha. Ni umestno kazati na vse dalje posledice tega postopanja, zato samo apeliramo na naše trgovce v Interesu našega naroda — naj ne pozabijo svoje narodne dolžnosti! Za danes samo toliko v opanin, že v naprej pa opozarjamo, da ne odnehamo, dokler se tudi v tem oziru ne osamosvojimo! P. P.

OBČNI ZBOR SLOVENSKEGA PLANINSKEGA DRUŠTVA.

27. t. m. se je vršil v mali dvorani Narodnega doma 24. redni občni zbor Slovenskega Planinskega društva. Predsednik dr. Tominešek je otvoril zborovanje in podal poročilo o delovanju društva tekom zadnjih vojnih let. Denarno stanje zadolženega in obremenjenega društva je prišlo zopet v ravnovesje. Društvo je nakupilo vse koče »Nemškega in Avstrijskega planinskega društva« za kar gre zlasti hvala vladi, ki je to akcijo zelo podpirala.

Na to je sledilo tajnikovo poročilo, katerega je prečital g. kapetan Badiura, ki se je spominjal tudi padlih in umrlih članov.

Knjigovodja g. Rozman poda blagajniško poročilo, v katerem zlasti povdarja, da se je društvo rešilo vseh svojih dolgov. Aktiva so znašala koncem 1918 po odbitku običajnih odstotkov na stvabah in inventarju 178.289 K 79 vin., pasiva pa 45.819 K 7 vin. Podpore, ki jih je prejelo društvo v letu 1919, so omogočile nakup nemških koč, za kar gre vsem dobrotnikom velika zahvala.

Na predlog pregledovalcev računov, ki sta našla društveno knjigovodstvo v najboljšem redu, se podeli celemu odboru absolutorij.

Sledili so razni predlogi. Članarina se zviša na 12 K; vstopnina ostane 2 K; ustanovnina se zviša na 400 K. Sklenilo se je, začeti kmalu z izdajanjem glasila »Planinski Vestnik«. Príslobine se bodo uredile po vseh planinskih kočah enotno. Glede prekrstitve dosedanjih nemških koč se je sklenilo sprejeti sledeča imena: V Julijskih Alpah: Marije Terezije koč; zdaj Aleksandrova koč, Deschmanova, zdaj Staničeva, Siebenseehütte, sedaj koč ob Triglavskih jezerih. Vossova koč (v zasedenem področju) se naj imenuje Erjavčeva koč; v Karavankah: Berthahütte, sedaj koč na Jecpi, Valva-zorjeva koč obdrži svoje ime, Zoiseva ravno tako, Ursulaberg-hütte, sedaj koč na Urški gori itd.

Izid volitev je bil sledeči: predsednik g. dr. Tominešek; odborniki: gg. Oreolec, Mlakar, Porenčan, dr. Švigelj, Rozman, Hrovatin, Šarabon, Soklič, Hauptmann, Skabrne, Mencinger, dr. Demšar in Badiura; odbornikovi namestniki: gg. Kuna-Ver, Lapaine, Dostal, Potočnik in Jeretina; preglednika računov: gg. Lindner in Kaizel.

Uradne žalitve.

V nadaljevanju mojih v »Slovenskem Narodu« dno 14.12. 1919. šteč. 243 objavljenih vstic pripominjam za pravosodje v popravku v slovenskem besedilu X. poglavja kriminalnega zakonika za Kraljevino Srbijo razvidno v uradnem listu deželne vlade za Slovenijo št. 178. točka 798, — da se mora tudi v zmluslo popravljenege prevoda cit. srbskega krim. zakona kaznovati vsakogar, ki žali uradnika o priliki službenega posla izključno z zaporno kaznijo ali z v popravilu navedeno — omelivljo, da zadene cmenjena kazen žaljivca le tedaj, če je žalitev izrekel v pogledu na službeni posei ali v pogledu na službeni posei vobče.

Na podlagi tozadevne poprej za Slovenijo veljavne kazenske določbe § 312 kaz. zak. je zapadel v njej navedeni kazni vsak žalitelj uradnojočega uradnika ne glede na to, je-li bila izrečena žalitev v pogledu na njegov uradni posei ali ne (glej razsodbo kasac. dvora dno 12. 1. 1888 št. 13871 ex 1887.)

V recipovanem srbskem zakonu označena omejitev na žalitve v pogledu na uradni posei je gotovo umestna, ker se s tem izjemno stisljše uradnika kolikor mogoče utesni, in si bo moral v bodoče tudi on za žalitve, ki ne zadevajo uradnega posla, zateči k zasebni obtožbi zaradi razžaljenja časti.

Vendar je pa obvezna z a p o r n a kazen za žalitev službojočega uradnika v pogledu na uradni posei — še vedno prestroga določba, ker je treba uvaževati, da se žalitev službojočega uradnika itak većinoma nanaša na njegov uradni posei, ker da je običajno način dotičnega uradovanja povod k žalitvi.

Priporočljiva bi torej bila zapor-na kazen, — ki se more tudi spremeniti v denarno kazen.

Pri tej priliki bodi dovoljeno izreči obžalovanje, da se edini slovenski pravniški strokovni list »Slovenski Pravnik« že od časa ustanovitve Jugoslavije torej že več ko leto dni ne izdala več, dasi veljajo za sloven-

skega pravnika po ogromni većini drugi pravni predpisi kakor za ostalo kraljevino SHS in bi torej bilo baš za njega razpravljanje pravniških vprašanj v lastnem listu bistvene važnosti. Pomanjkanje lastnega lista je tembolj obžalovati, ker s tem ni samo prizadeta naša strokovna izobrazba, temveč se nam deloma s tem tudi izvije iz rok orožje, s katerim naj pobijemo trditve nam nenaklonjenih sosedov, češ, da od časa združitve z jugoslovanskimi brati pada naš kulturni nivo.

J. Serbec.

Ljubljana.

— Česka Obec poŹada pro sve členy Silvestrov večer v areně Narod. Domu. Začatek pol 21 hod.

— Člani »Samopomoči« se nam pritožujejo, da so dobili zadnjič mnogo slabšo moko, kakor je bila obljubljena in kakoršno so morali tudi plačati.

— Kavarua »Zvezda« priredi na silvestrov večer od 21 do 1 ure popoldni družinski koncert. Svira salsonski orkester. Vstop prost.

— Zveza jugoslovanskih železničarjev v Ljubljani, podružnica Ljubljana I. Vabi svoje člane na družinski večer, ki bo na silvestrovo v gostilni našega tovariša »Pri Marajončku«. Godba na razpolago; po polnoči ples. Pridite številno. Odbor.

— Za »Tiskovni sklad« NSS, so nadalje darovali: tov. Hrastnik 20 K, Šifer 20 K, Zalar 10 K, Juvan 10 K, Rostohar 10 K, Neimenovan 100 K. Skupaj 170 K.

Prodaja krompirja. Mestna aprovacija ima v zalogi še nekaj vagonov krompirja, ki ga bo oddajala v cerkvi sv. Jožefa po sledečem redu, in sicer za stroške iz I. okraja dne 31. decembra 1919; iz drugega okraja dne 2. januarja 1920; iz III. okraja dne 3. januarja 1920; iz IV. okraja dne 5. januarja 1920; iz V. okraja dne 7. januarja 1920; iz VI. okraja dne 8. januarja 1920; iz VII. okraja dne 9. januarja 1920; iz VIII. okraja dne 10. januarja 1920; iz IX. okraja dne 12. januarja 1920; iz X. okraja dne 13. januarja 1920. Vsakokrat od 8. do 11. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Kilogram krompirja stane 1 K 50 vin.

Štajersko.

— Maribor je zbirališče najhujših verižnikov, tihotapev in oderuhov. V gostilni pri Zamorcu, pri Črnem orlu, v kavarni Tegetthof in Centrali se na stotine krivonoscev iz Hrvatske-Slavonije natepe, v odmorih igrajo hazardne igre za visoke vsote, vozijo se preko demarkacijske črte, uvažajo nemški denar. In naša slavna policija ne vidi, ne sliši nič. Par izdatnih obiskov in preiskav bi lahko napravilo konec tem nezdravim razmeram. Toda glavni stavim, da tudi ta opomin ne bo policijskega nadkomisarja spametoval.

Graščino »Novo Celje« pri Zalcu je kupil od grofa Salm-Reiferscheid-za znani hrvatski bogataš baron Turković.

V pravoslavje je prestopil. Kakor poroča »Slovenski Narod«, je prestopil v pravoslavje celjski nemški trgovec Zanger. Pri prestopu je dobil novo krstno ime Dušan. Nekdanji mogočen steber celjskega nemštva Zanger v zvezi s slovenskim imenom Dušan zveni zelo neverjetno, je pa znamenje, da že tudi nekdanji ultragermani resno računajo z novimi razmerami.

Društvena in uradna obvestila.

Pripravljajni odbor za ustanovitev »Društva počitnih uradnikov in uradnic za Slovenijo«, naznanja vsem članom kategorij »Poštarijev, odpravnikov, adjunktov, oficijantov in aspirantov«, obojega spota, da se vrši dne 11. januarja 1920, ob 14. uri popoldne v Ljubljani, v pismonoški dvorani glavne pošte ustanovni občni zbor. Radi važnosti se vabijo vsi člani in nečlani gori omenjenih društev k obilni udeležbi.

Uradna zdravniška služba. Pri zdravstvenem oddelku za Slovenijo in Istro je popolniti službo zdravstvenega nadzornika v VII. činovnem razredu. Prošnje je vlagati do 10. januarja 1920.

Društvo nižjih mestnih uslužbencev v Ljubljani vabi k društveni veselici, ki se vrši v ponedeljek, dne 5. januarja v veliki dvorani »Uniona«. Pri veselici svira godba »Dravske divizije«. Začatek ob 8. uri, vstopnina 4 K; za člane 2 K.

Na Sokolov Silvestrov večer, ki se vrši nečej ob 8. uri v telovadnici Narod. doma, opozarjamo še enkrat ljubljansko občinstvo. Poleg pevskih in glasbenih točk obsega izredno bogat program tudi telovadbo, plesni

nastop g. Vlčka in gđč. Špirkove, mramornate kipe itd. Po polnoči ples. Vstopnina 20 K, za člane v predprodaji 6 K.

Silvestrov večer »Ljub. Zvona« privabi vsako leto v Narodni dom toliko občinstva, da so vedno vsi prostori prenapolnjeni. Letos bo Stevilo vstopnic omejeno, zato priporočamo cenj. podpornim članom, da si jih preskrbe v predprodaji v terek in sredo popoldne od 4. do 6. ure v društvenih prostorih, Narodni dom I. desno.

Društvo za zgradbo doma »Sokol« v Ljubljani, vabi vse brate in sestree ter zavedno občinstvo na plesni večer, kojega priredi v soboto, dne 3. prosinca 1920, ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela »Union«. Svira orkester dravske divizije. — Za red in udobnost bo skrbnjeno. Na veselo svidenjel —

Gospodarstvo.

PREDLOG ZA UREDITEV SVE-TOVNE VALUTE.

V švedskem listu »Maya Dagligt« je obelodanil švedski ekonom Henrik Akselcen predlog o načinu, kako bi se dalo vrediti svetovno valutno vprašanje. Akselcen priporoča denarno edinico kakor jo je uvedel v 18. stoletju hamburški senat. Takrat je namreč postal promet z različnimi edinicami posrednih nemških držav nemogoč. Vseled tega je hamburški senat uvedel l. 1774. enotno Buchführungsminze, ki je zelo pripomogla k stabilizaciji trgovske prometa. Buchführungsminze je bila v prometu 89 let. Akselcen predlaga, naj se po tem vzorcu uvede nova mednarodna edinica, za katero bi jamčile najuglednejše banke na kontinentu. Vsaka država bi sama uredila regulacijo svojega denarja in bi s takim merilom ustvarjala lastno merilo denarja. Kupovna moč denarja v lastni državi bi bil tenelj, na katerem bi se določila stabilizacija. Bankam bi države jamčile z zlatom in z drugimi vrednotami.

Akselcen navaja dalje še primer iz najnovjšega časa: Ko so bankovci perujske države izgubili zaupanje občinstva, so stvorili tanakašnji denarni zavodi organizacija pod naslovom »Junta de vigilancia de la emision de cheques circulares«, katero je potrdila vlada z dekretom. Ta organizacija je prevzela emisijo bankovcev, ki živjajo zaupanje brez vsake rezerve. Na ta način je nestalnost v domači valuti prestala in valutno vprašanje države je bilo rešeno.

S čim opravičujejo nekateri krogi zamenjavo kron z dinarji v razmerju 4 : 1? Listi javljajo, da so glavni razlogi, ki podžigajo pristaše za zamenjavo kron v dinarje po ključu 4 : 1 sledeči: Jugoslavija bo eventualno morala priznati naš žigosan denar, ki se nahaja v rokah Italije in Švice. Tege denarja pa je za nekoliko milijard. Ker bo Jugoslavija morala ta denar prevzeti, je verjetno, da ga bomo izmenjali v istem razmerju kakor doma (torej 4 : 1). Drugi vzrok, ki ga navajajo pristaši zamenjave 4 : 1 je ta, da za zamenjavo denarja al pari še ni dotisanih dovolj dinarjev. Če bi se hotelo izvesti zamenjavo 2 : 1 ali celo 1 : 1, pravijo, da bi morali čakati vsaj do meseca maja ali še več, kar bi prizadevalo našemu gospodarstvu ogromno škodo.

V področju deželne vlade za Slovenijo je bilo kolekovanih 300 milijonov kron.

Kompenzacija za sladkor. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je na podlagi vesti, da je naša vlada sklenila kompenzacijsko pogodbo s Čehoslovaško za sladkor in pšenico v razmerju 1 : 4 in pol vložila ugovor proti neopravičeno visokem razmerju kompenzacije. Na to je prejela zbornica obvestilo, da kompenzacijska pogodba za sladkor in pšenico v razmerju 1 : 4 in pol od vlade ni bila ratificirana. Potreba

Drobiž.

Po 24 letih. Pred 24 leti je bilo italijanski obitelji Marioni, bivajoči v neki vasi blizu Tulona, ukradeno 4 letno dete. Odnesa je bila dete neka ciganka, za katero se je izgubila vsaka sled. Te dni je eden Marionijevih sinov potoval z železnico v okolici Tulona. V vlaku je pripovedoval ta slučaj večji družbi, pri kateri se nahajal tudi neki 30 letni mladenič, ki mu je bil zelo podoben. Ta mladenič je povedal, da je tudi njegova mladost zelo skrivnostna. Imel je roditelje, izgubil jih, ima še samo en spomin na nje, pa je pokazal družbi nekaj medaljon. Marioni je pogledal medaljon, vstrepetal in

Kočevski Sokol bo priredil na 31. decembra Silvestrov večer v hotelu »Trst« kamor vabi vse svoje člane, prijatelje in znance društva. Spored: Petje, godba, igra in prosta zabava. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 3 K za osebo.

Redni občni zbor »Ribniškega Sokola« se vrši dne 6. jan. 1920. ob 15. uri.

Narodna Čitalnica v Kamniku ima svoj redni občni zbor dne 6. januarja 1920. ob 2. uri popoldne v društvenih prostorih.

Slovenski akad. menzi na Dunaju v prid se priredi Silvestrov večer v prostorih hotela »Markeč« v Boh. Bistrici. Bohinjci! Pokažite pri tej priliki, da se zavedamo pomena akademikov za naš narod. — Krajevni podporni odbor

sladkorja iz inozemstva znaša okrog 6500 vagonov, dočim se more računati s 1500 vagoni produkcije domačih tvornic v letošnji kampanji.

— Za trgovce z živino, mlekom in jajci. Gremij trgovcev v Ljubljani opozarja vse trgovce v Sloveniji, ki se pečajo z obrtom trgovine z živino (govode, ovcami, kožami, konji in prašiči) in ki izvršujejo obrt trgovine z mlekom in jajci, na naredbi deželne vlade za Slovenijo šteč. 815 in 816, navedeni v »Uradnem listu« z dne 24. decembra 1919 številka 183. Clamom teh naredb je trgovina z živino, mlekom in jajci podvržena koncesiji; vsi oni, ki so dobili za to trgovino obrtni list po 1. januarju 1916, morajo na novo zaprositi za obrtni list tekom 15 dni od 20. decembra 1919 dalje pri svoji politični oblasti, sicer mine njih obrtna pravica.

— Centrala za gozdno industrijo je v sporazumu z zastopniki tvornice lesnih izdelkov ugodila prošnji Francoske, ki je zahtevala stavbeno gradivo za dela v opustošenih francoskih pokrajinah. Izvoz stavbenega gradiva je dovoljen samo v omejenem svrhu ter bo prepovedan, ako se pokaže, da se uporablja v trgovske namene.

— Srbski stroji najdeni na Dunaju. Srbor je znano, so Avstrijci v času okupacije odpeljali iz Srbije vse stroje iz arsenala v Kragujevcu in tvornice smodnika v Obličevu. Sedaj se je posročilo našim vse te stroje, in sicer v dunajskih tvornicah. Naša vlada je podvzela na Dunaju korake, da se stroji čimprej vrnejo. Obveščeni smo, da je avstrijska vlada pokazala veliko razumevanje glede tega vprašanja ter ugodila našim zahtevam, da se nam vrnejo stroji, in sicer takoj, če-tudi še niso gotova vse formalnosti glede ratifikacije mirovne pogodbe. Te dni bodo pričeli s prevajanjem strojev.

— Madžarske poštna znamke se v naši državi ne smejo več uporabljati za frankiranje časopisnih pošilk. Če ima kdo take znamke in more dokazati, da jih je kupil od sedanjeve poštnega erarja, se lahko obrne na pristojno oblast, s prošnjo da se mu znamke zamenja za nove.

— Izvoz zlata, srebra in dragocenih predmetov iz Madžarske je prepovedan.

— Cene cigaret in cigaram poskočijo v Nemški Avstriji za 200 do 300 odstotkov.

— Nemčija prepovedala izvoz pisalnih strojev lastnega fabricata.

Cena žitca in Nemški Avstriji je fiksirana in znaša za škattlicco 20 vin.

— Zaloge ovčje volne je v svojem področju zanemljiva in dela pod zaporo madžarske vlade.

— V Zomboru je ustanovljena tvornica za kože. Tozadevni kon-sorcij si je zagotovil neki bivši avstrijski industrijski objekt, tako da se bo z delom začelo v najkrajšem času.

začel objemati in poljubljati neznanca. Po 24 letih je spoznal svojega brata, od katerega je bil za 6 let starejši, po medaljonu, katerega je mlajši brat nosil krog vratu.

Tri milijone kron za jedno knjigo. Iz Londona poročajo listom: Na neki tukajšnji dražbi knjig je bilo prodano Shakespeareovo delo »Venus in Adonis« iz l. 1599. za 15.000 funtov Sterlingov (t. j. približno 3 milijone v naših kronah).

Izdajatelj in odgovorni urednik: Anton Pešek.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Oblastveno konces. zavod za pokončevanje podgan, miši in mišesa
Kolodvorska ulica 39
 se priporoča v pokončevanje podgan, miši, ščurkov, rusov, stenle, moliev itd. z različnimi novoiznajdenimi povsem zanesljivimi sredstvi v zvezi s posebno metodo. Uspeh zajamčen. Spričevala na razpolago.

Darujem en vagon drv
 in dam še posebno nagrado onemu, ki mi preskrbi v sredini oziroma tudi ob periferiji Ljubljane stanovanje od 3-5 sob s kopalnico, vsemi pritlikinami in če le mogoče z električno razsvetljavo.
 Ponudbe pod „Vagon“ na Anon. eksp. Matelič, Ljubljana Kongresni trg 3.

Novi tetaji za
 slovensko stenografijo, nemško stenografijo, strojepis, slovensko korespondenco, nemški pravopis in korespondenco, računstvo, navadno, dvostavno in ameriško knjigovodstvo, slovenski jezik za začetnike, nemški jezik za začetnike, hrvaški jezik in pepolski 2888
 začnejo dne 5. januarja 1920.
Zasebno učilišče Legat v Mariboru
 Vetrinjska ul. 17/1.
 Novi tetaji trajajo 4 mesece, obširni prospekt brezplačno.

Ia BOSANSKE SLIVE
 v zabojih po 15 kg.
 Kava
 Čaj
 Čokolada
 Kakao
 Kavin pridelatek
 Konjak
 Rum
 Likerie
 Šampanjec
 Namizna vina
 Mandelini
 Rozine
 Dišave
 Paradižnike
 razpoložljivi po celem kraljestvu od 5 kg naprej pošiljne prosto!
JOS. FABIANI
 Ljubljana, Prešernova ul. 54

Primarij dr. Ivan Rajšp
 ordinira popoldne od 1. do 3., ob nedeljah od 8. do 9. dopoldne v Celju, Krekov trg šte. 6, (nasproti kolodvoru.)

Tesače
 za takojšnji nastop proti dobri plači ter prostem stanovanju in hrani sprejme „DOM“, deln. družba za lesene stavbe v Zagrebu, Zrinjski trg šte. 17.

Prodaja vina
 lastnega pridelka 1919 iz vjogradov štajerske hranilnice v Hatozah in Sloven. Goricah. Vinske poskušnje so dne 10. in 11. jan. 1920 pri upraviteljstvu posestev štajerske hranilnice v Podlehniku pri Ptujju. Ponudbe za vino je pisмено v zaprtem pismu z označbo „Vinska ponudba“ predložiti imenovanemu upraviteljstvu v Podlehniku do 17. in 18. januarja 1920.

Prodajalec si pridržuje pravico, da se pri eventualnih spekulativnih ponudbah ne ozira na najvišje ponudbe, ker bode o konečni oddaji vina odločevalo poverništvo za agrarno reformo v Ljubljani 2410

Upraviteljstvo posestev štajerske hranilnice v Podlehniku pri Ptujju.

Brzojavni naslov: „Drava“ Maribor.

Rezan les (smrekov, jelkov, borov, mecesnov, bukov.)
Tesan les (smrekov, jelkov, borov.)
Okrogel les (smreka, jelka, bor, mecesen.)
Kostanjev les
Drva (trda in mehka.)
Stoječi les v gozdu
Smrekovo skorjo
 kupi vsako množino
„DRAVA“
 lesna trgovina in industrijska družba z o. z. v Mariboru.

Brzojavni naslov: „Drava“ Maribor.

Zenitna ponudba. Mlad bravec, inteligent, mladoljub, z 100.000 K premoženja, želi znanja z istotako gospodsko ali vdovo v starosti od 20-26 let v svrhu ženitve. Prednost imajo v trgovini izurjene, ali samostojne trgovke. Tajnost zajamčena. Cenjene ponudbe s sliko pod „Samostojen 333“ na upraviteljstvo lista. 1651

Akviziterja
 pridnega, večjega in podjetnega sprejme proti dobri proviziji
 upraviteljstvo „Jugoslavije“, Marijin trg 5.

Priporočamo sledeče knjige za novoletno darilo

- Ivan Albrecht: „Slutnje“ broš. K 5.—, vez. K 8.—
- Janko Glaser: „Pohorske poti“ broš. K 5.—, vez. K 8.—
- Dr. Ivan Lah: „Dore“, Povest slovenskega dečka iz svetovne vojne. Cena vez. K 6.—
- Milan Pugalj: „Mimo ciljev“. Novela. Vez. K 8.—
- Coetko Golar: „Kmečke povesti“. Sedem zanimivih povesti iz kmečkega življenja. Vez. K 8.—
- Anton Pesek: „Stepla ljubezen“. Ljudska igra s petjem v petih dejanjih. Broš. K 2:50
- Manica Komarova: „Sopek samotarke“. Zbirka novel. Cena broš. K 7.—
- Azov in Teffi: „Humoreske“. Zbirka ruskih humoresk, satir in grotesk. Cena broš. K 6.—
- „Kurentov album“. Humoristični almanah s slikami K 4:50
- Ferd. Seldt: „Rastlinstvo naših Alp“. Pris. evck k spoznavanju slovenske zemlje. Vez. K 10.—
- Alfonz Mendinger: „Nauk o serviranju“. Bogato ilustrovana pomožna knjiga za praktični in teoretični pouk na nadaljevalnih šolah za vajence gostilničarske in hotelske obrti in za samouke K 15.—

Narodna knjižnica:

- 1. in 2. snopič: „Valentina Vodnika Izbrani spisi“. Cena K 8.—
- 3.—5. snopič: Leonid Andrejev: „Gaudemus“. Komedia. — Postavil dr. Jože Glonar. Cena K 8.—
- 6.—9. snopič: Vladimir Levstik: „Gadje gnezdo“. Povest iz dni trpljenja in nad. Cena broš. K 10.—, vez. K 12.—

Širite med narod:

- 1. Koroska. Carantanus. Pridelatek je zemljevid v barvah Koroske. Cena K 4.—
- 2. Poglavlje o stari slovenski demokraciji. Gosposvetko polje. Spisal dr. Bogumil Vošnjak. Cena K 2.—
- 3. Naša Istra. Spisal Fran Erjavec. Cena K 1.—
- 4. Problem malega naroda. Spisal Abduš. Cena K 2.—
- 5. Jugoslovanska žena za narodovo svobodo. Uredil Alro. Cena K 2.—
- 6. Slovenska narodna mladina in njene naloge na narodnem, gospodarskem in kulturnem polju. Spisal Jan. Ev. Stučec. Cena broš. K 10.—

Slovenci, Slovenke! Zavedajmo se svojih pravic. spoznavajmo svojo domovino. Vsakdo naj se pouči o najbolj perečih naših vprašanjih
 ::: Naročite te knjige in brošure, širite jih med ljudstvo! :::

Dobivajo se v upraviteljstvu „Jugoslavije“ v Ljubljani in pri njenih podružnicah v Celju, Mariboru in Ptujju ter v vseh knjigarnah.

Pošiljamo te knjige poštnine prosto, če se denar naprej pošlje. Povzetje stane K 1:90 in je torej najbolje če pošljete denar za knjige naprej.

Naročite knjige, dobra knjiga je najboljši prijatelj!
Zvezna tiskarna v Ljubljani.

Mali oglasi.

Proda se:
 Proda se dobro ohranjen baržunasti ženski plašč, dve boe in mufl. Poizve se na sv. Petra cesti 36 vsaki dan od pol 2.—3. popoldne. 1652

Proda se kompletna garnitura, slanozornica, mitalnica prevozna s krogličastimi težaki, vtič predležje in transmija s predležjem in jermen, Franc Berič, Zapuže št. 3., p. St. Vid nad Ljubljano. 1654

Ogna in vloma varne blagajne vseh vrst in velikosti, kakor tudi blagajne za vidati in wertheimove kasete priporoča tvorca Franc Schell, L. Jugoslovanska izdelovalnica blagajin, Maribor, Koroska cesta 31. Popravila se vrše hitro in tčno. 1596

Kupi se:
 Šivalne stroje, rabljene, dobro ohranjene in stojala kupuje po najvišji ceni (franko Ljubljana) Josip Petelin, Ljubljana. 1589

Službe:
 Šivilja se sprejme takoj na dom Sv. Petra nasip 49, prtiličje. 1653

Iščem dve natakarici kot nedeljsko pomoč. Ivan Masinšek, Glince št. 28, Gostilna „Amerika“. 1646

Absolventinja trg. tetaja, zmožna slov. in nem. jezika, išče službo kot konstitutorka, ev. praktična 1—2 meseca brezplačno. Naslov v upraviteljstvu pod šifro „Tako“. 1647

Kolar za vozove in kočije se išče. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. Zglasiti se jc: Cesta na Kodeljevo št. 8. 1648

Boljša samostojna kuharica srednjih let, vajena večje kuche, ter boljša sobarica, ki zna dobro šivati, v starosti 20 do 30 let, se takoj v večji trgovski hiši (10 oseb) sprejme. Plača dobra po dogovoru. — Istot mi se sprejme tudi deklica vajeno vseh hišnih del za pomoč v kuhinji, sploh gospodinjstvu in gospodarstvu proti dobri plači. Naslov pove uprava tega lista. 2845

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

Anončni zavod: Drago Beseljak 1 Cankarjevo nabrežje 5	Elektrotehnik Makso Sartory 13 v Ljubljani, Žabjek št. 3.	Meh. delavnica Franc Bar 26 Cankarjevo nabrežje 5	Urar Peter Gornik Stari trg 20 Fr. P. Zajec Stari trg 9 Ivan Škerle Jeranova ulica 6	Trgovina • klobuki in perilom na drobno in debelo Gvido Čadež Meatni trg 14 z klobuki Ivan Soklič Stari trg s papirjem Uranus Mestni trg 11 z gramofoni in ploščami Fr. P. Zajec Stari trg 9 s pohištvom Franc Škafar Rimska cesta 16 prva specialna, za rokavice in parfume O. Bračko Dunajska cesta 12	Trgovina z vsemi pisarniškinimi potrebščinami in fino galanterijo Ticar A Selenburgova ulica 1 z železino in poljedelarskimi stroji Zalta & Zilič Gospodarska cesta 10 z gramofoni in godbenimi instrumenti Rasberger Sodna ulica šivalnih in pisalnih strojev in koles Ivan Jaz & sin Dunajska cesta 15 Trgovina z kolesi in šivalnimi stroji Ig. Volk Sodna ulica 7 z železino na debelo in drobno Breznik & Fritsch Cankarjevo nabrežje 1 Trgovina z specializiranim in mehanim blagom Janko Bernik Celovška cesta 79, Sp. Šiška
Arhitekt in stavbeno podjetje Viljem Treo 2 Gospodarska cesta 10	Fotografski in reprodukcij. zavod Hugon Hibšer 14 Gosposka ulica 16	Mizarstvo Franc Škafar 27 Rimska cesta 16 Perko Matija 28 Celovška cesta 121, Zg. Šiška	R-stavracija Krvavci Prešernova ulica Škandisče, javno Balkan Dunajska c. 33 Skladišče, Spedijsko Dunajska c. 33 (Telef. 366)	Manufaktura na debelo Filip Pečenko Dunajska cesta 6 s pisalnimi stroji The Rex & Co. Selenburgove ulice 7 Modno blago in klobuki za moške Ivan Kunovar, Stari trg 10, s šivalnimi stroji Josip Petelin Sv. Petra nasip 7 s čevlji Aleksander Oblat Sv. Petra cesta 28 Manufakturne Schwab & Bizjak Dvorni trg. s specializiranim in kolonijalnim blagom Hinko Stancer Dunajska cesta 10	Trgovina z vsemi pisarniškinimi potrebščinami Jos. Omersa Dunajska cesta 6 / 1.
Avtoarava 3 Popravila vseh strojev Šušteršič & drug.	Gostilne Anton Jalen 16 Poljanska cesta 11 Marica Sartory 16 gostilna »Beograd, Žabjek št. 3.	Modna trgovina T. Eger 29 Sv. Petra cesta 2	Speditija Uher J. & A. Selenburgove ulice 4 Šikarstvo in pleskarstvo Josip Jug Rimska cesta 16 Stare P. Franc Florjanska ulica	Manufakturne Schwab & Bizjak Dvorni trg. s specializiranim in kolonijalnim blagom Hinko Stancer Dunajska cesta 10	
Brivnice Francheti Zdenko 4 Dunajska cesta 20 F. Drganc 5 Pranciškanska ulica Marija Kirinič, Sp. Šiška 6 Celovška cesta 63	Kavarna Josip Ivančić, Zvezda 17 Kongresni trg	Optik Jurman Karl 30 Selenburgova ulica Fr. P. Zajec Stari trg 9	Šikarstvo in pleskarstvo Josip Jug Rimska cesta 16 Stare P. Franc Florjanska ulica		
Dežniki, solnčniki L. Mikuž, Mestni trg 15 7	Kleparstvo Jakob Flegl 18 Prešernova ulica 10 T. Korn Poljanska c. 8	Pisalni stroji Franc Bar Cankarjevo nabrežje 5	Špecial. trgovina z juvelij in zlatino Lud. Černe Wolfova ulica 3 Štampilje Černe, Dvorni trg 1 Trgovina z specializiranim in delikatesnim blagom Janko S. črna Sodna ulica		
Drogerija J. C. Kotar 8 Wolfova ulica	krojači Potočnik Feliks 20 Selenburgova ulica 6 Ferdinand Gestrin 21 Poljanski nasip 8 Milan Cankar 23 Sv. Petra cesta 33 Milan Mahkota 28 Zgor. Šiška, Celovška c. 79	Pisarniške opreme Franc Bar Cankarjevo nabrežje 5	Trgovina z specializiranim in delikatesnim blagom Janko S. črna Sodna ulica		
Drva, žagani in stavbeni les, Srebotnjak, 9 Kolodvorska ulica 31	Modni salon Marija Götzl 24 Židovska ulica 8 in 7	Prekajevalnica Jan Chalupnik Stari trg 12	Trgovina z specializiranim in delikatesnim blagom Janko S. črna Sodna ulica		
Elektrotehništvo Zavod za teh. in elektrotehniko 10 Dunajska cesta 22	Stuchly-Maschke 25 damskih klobukov Židovska ulica 3	Pohišstvo, kupuje Vid Erstovž, dediči			
Lastne tovarne Glince 16 Janko Pogačar 11 Mestni trg 25		Parfumerija in kozmetika Uranus Mestni trg 11			
G. Besednik in drugovi Industr. ortop. protez bandaž in kirurške gradnja 12 Prešernova ulica 5.		Puškar F. K. Kajser Selenburgova ulica			